

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Blanše Turić, predsjednice vijeća, Borisa Markovića i mr.sc. Mirjane Juričić, članova vijeća te više sudske savjetnice Tatjane Ilić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja H. Š. iz Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 10. travnja 2019.

p r e s u d i o j e

Usvaja se tužbeni zahtjev i poništava rješenje Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/19-01/56, urbroj: 401-01/05-19-3 od 13. veljače 2019.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženika odbijena je kao neosnovana žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Hrvatske banke za obnovu i razvitak, broj: 38/2018 od 27. prosinca 2018. Tim rješenjem odbijen je zahtjev tužitelja za pristup informacijama kojim je zatražio dostavu popisa svih krajnjih korisnika kredita/primatelja leasinga/zajmoprimac koje je HBOR kreditirala u razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2017., uz iznose kredita. Zahtjev je odbijen temeljem članka 23. stavaka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama, jer tužitelj zloupotrebljava pravo na pristup informacijama.

Tužitelj u tužbi navodi da su zahtjevom obuhvaćene informacije koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima te je u smislu članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama nejasno kako bi postupanje po njegovom zahtjevu ugrozilo redovito obavljanje djelatnosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak kada bi po prirodi stvari već trebale biti javno objavljene, radi čega je prema mišljenju tužitelja pogrešno primijenjeno materijalno pravo. Navodi da iznos i podatak o tzv. konačnom korisniku kredita, odnosno primatelju leasinga, zajmoprimcu i slično, sadrži i potrebne potpore u smislu dugoročnosti tako plasiranih kredita, te povoljnije kamate nego što su korisnicima dostupne pod uobičajenim uvjetima pa bi traženi podaci trebali biti dostupni na mrežnim stranicama tijela javne vlasti. Tužitelj se poziva na odredbu članka 10. stavka 1. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama, članak 2. i 23. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, te članak 3. stavak 1. točka 28. Zakona o kreditnim institucijama, presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: U-zpz-6/2016 od 17. listopada 2018. i presudu Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: 460/18 od 30. siječnja 2019. Smatra kako tuženik u žalbenom postupku nije proveo dokazni postupak uvidom u tražene informacije pa je nepotpuno utvrdio činjenično stanje, a radi se o informaciji koja bi bila otisnuta na dvije stranice A4 pa je nerazumljivo obrazloženje

tuženika da se radi o velikom broju stranica. Iz samog sadržaja zahtjeva ne proizlazi malicioznost postupanja tužitelja protiv tijela javne vlasti, niti proizlazi da bi njegova namjera bila šikaniranje tijela javne vlasti zbog čega je pogrešno primijenjena odredba članak 25. stavka 5. točke 5. navedenog Zakona.

Predlaže sudu da poništi rješenje tuženika.

Tuženik u odgovoru na tužbu osporava navode tužitelja te u bitnom ističe, da u odnosu na podatke o krajnjem korisniku i broju ugovora o kreditu prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes, navedene informacije nisu informacije od javnog značaja, te u odnosu na isti podatak prevladava potreba zaštite bankovne, odnosno poslovne tajne. Ističe kako kreditna institucija, preuzima sredstva od HBOR-a i odgovorna je za njihovo daljnje distribuiranje krajnjim korisnicima, s tim da krajnjim korisnicima u određenim slučajevima mogu biti isplaćena i sredstva kreditne institucije, koja se, dakle, ne odnose na javna sredstva. U tom je slučaju kreditna institucija korisnik kredita HBOR-a te je prema stajalištu tuženika tužitelja takvu informaciju ovlašten dobiti sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. U odnosu na stav tužitelja kako ne može doći do zlouporabe prava, jer je tražena informacija otisnuta na dvije stranice teksta, napominje kako se prilikom utvrđivanja zlouporabe prava na pristup informacijama ne razmatra samo tekući zahtjev za pristup informacijama, već se on razmatra u kombinaciji sa ostalim tužiteljevim zahtjevima. S danom podnošenja predmetnog zahtjeva bilo je ukupno 48 zahtjeva za pristup informacijama, te je stoga očito da u je u konkretnom slučaju zbog ukupnog broja zahtjeva, učestalosti podnošenja zahtjeva i opsežnosti svih zahtjeva tužitelja, došlo do opterećenja rada i funkcioniranja tijela javne vlasti. Predlaže da se tužbeni zahtjev odbije.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz spisa predmeta proizlazi da je zahtjev za dopunu informacija, kojim je tužitelj tražio dostavu popisa svih krajnjih korisnika kredita/primatelji leasinga/zajmoprimca koje je HBOR kreditirala u razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2017., uz iznose kredita, Hrvatska banka za obnovu i razvitak razmatrala kao novi zahtjev te isti odbila pozivom na odredbu članka 23. stavak 5. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj: 25/13. i 85/15.), kojom je propisano da će tijelo javne vlasti rješenjem odbiti zahtjev ako jedan ili više međusobno povezanih podnositelja putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zloupotrebljava pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih informacija ili zahtjeva kojima se traži velik broj informacija dolazi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Tuženik je osporenim rješenjem potvrdio pravilnost takvog stajališta Hrvatske banke za obnovu i razvitak te je opširno obrazložio subjektivni i objektivni element zlouporabe prava. Također je obrazloženo da je postupljeno po rješenju tuženika od 13. veljače 2018., kojim je naloženo HBOR-u dostavu preslike popisa svih korisnika kredita koje je kreditirala u razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2017. uz iznose kredita, što je HBOR dopisom od 6. prosinca 2018. i učinio. Pri tome naglašava kako nije naložio dostavu preslike „krajnjih korisnika kredita“, već je naložio dostavu dokumenata naziva „Pregled odobrenih kredita od 1. do 31. kolovoza 2017.“, koja sadrži tablice „Korisnik kredita“, „Odobreno kn“ i „Odobreno eur“, slijedom čega se ne može raditi o zahtjevu za dopunu i ispravak informacije, već o novom zahtjevu koji u konkretnom slučaju u kombinaciji sa ostalim zahtjevima za pristup informacijama dovodi do zlouporabe prava na pristup informacijama. Ocjenjuje da žaliteljevo kršenje instituta prava na pristup informacijama kolidira s javnim interesom zbog kojega navedeni institut postoji, ali ujedno predstavlja i obezvrjeđivanje njegova cilja i svrhe. Svako daljnje omogućavanje žalitelju da zloupotrebljuje odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama ima za posljedicu neopravdano opterećivanje rada i funkcioniranja tijela javne

vlasti, predstavlja prepreku učinkovitom radu tijela te je u suprotnosti s načelima pravičnosti i pravne sigurnosti.

Međutim, ovakvo stajalište tuženika ovaj Sud ne prihvaća. Naime, HBOR raspolaže javnim sredstvima što proizlazi iz odredbe članka 5. stavak 2. Zakona o hrvatskoj banci za obnovu i razvitak („Narodne novine“, broj: 138/06. i 25/13.) prema kojoj temeljni kapital HBOR-a uplaćuje Republika Hrvatska iz Državnog proračuna, a sukladno odredbi članka 8. stavak 2. istog Zakona Republika Hrvatska jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Ovaj Sud je u presudi poslovni broj: UsII-460/18 od 20. siječnja 2019., a na koju presudu upućuje i tužitelj u tužbi, već izrazio stajalište da sredstva državnog proračuna spadaju u javna sredstva te je kontrola korištenja sredstava iz državnog proračuna u interesu svih građana, a tužitelj, kao i svaka druga osoba, ima pravo saznanja o potrošnji javnih sredstava, koja bi radi transparentnosti tijela javne vlasti trebala biti dostupna i to sukladno odredbi članka 16. stavak 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, bez provođenja testa razmjernosti javnog interesa, radi čega se ovdje ne može razmatrati pitanje zlouporabe prava tužitelja na pristup informacijama. Kako se zahtjev odnosi na pristup podacima o raspolaganju javnim sredstvima, koji podaci moraju biti dostupni svakome, a što nadilazi eventualno opterećenje redovitog rada tijela javne vlasti, to u takvim slučajevima ne postoji mogućnost zlouporabe prava na pristup informacijama, zbog čega Sud nalazi da je tuženik u konkretnom slučaju povrijedio zakon na štetu tužitelja zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz navedenih razloga Sud je tužbeni zahtjev uvažio i poništio rješenje tuženika koji će u ponovljenom postupku odlučiti o žalbi tužitelja sukladno pravnom shvaćanju i primjedbama suda.

Trebalo je stoga temeljem odredbe članka 58. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.) odlučiti kao u izreci presude.

U Zagrebu 10. travnja 2019.

Predsjednica vijeća:
Blanša Turić, v.r.